

Pályamű

A bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvény (Bszi.) 119. §-a foglalja össze általánosságban a bíróság elnökének feladatait, jogköreit. A törvényszék elnökének pedig a 120. § fogalmaz meg további irányítási és ellenőrzési feladatokat. Az elnökhelyettes a 123. § (1) bekezdése szerint a bíróság elnökét akadályoztatása esetén teljes jogkörrel helyettesíti és ellátja a szervezeti és működési szabályzat szerint hatáskörébe utalt igazgatási feladatokat.

Pályaművem a törvényszék elnökhelyettesi állásának elnyerése érdekében készítettem el. A Szolnoki Törvényszék elnöke, Kissné dr. Szabó Judit 2014. január 9. napján kelt pályázatában leírtakat támogatandónak tartom, a törvényszék elnökét célkitűzéseinek megvalósításában, a feladat és hatáskörébe utaltak végrehajtásában a legeredményesebben és a leghatékonyabban igyekeztem és igyekszem támogatni.

Az igazságszolgáltatással szembeni elsődleges elvárás a hazai és nemzetközi szinten is az, hogy a bíróságok a döntéseiket egységes jogalkalmazási gyakorlatot folytatva, ésszerű időn belül hozzák meg, függetlenül attól, hogy az ország mely pontján folyik az eljárás. Az e követelménynek való megfelelés vagy meg nem felelés alapvetően befolyásolja a bíróságokkal szemben kialakult közvélekedést, az igazságszolgáltatás iránti bizalom erősödését vagy gyengülését. A Bszi. általános indokolása fogalmazza meg ezen elvárásokat a bíróságokkal szemben.

Az ezen elvárás elérésére irányuló törekvést az Országos Bírósági Hivatal (a továbbiakban: OBH) elnöke az általa meghatározott stratégiai célkitűzésekben foglalta össze:

1. a bíróságok feladata, hogy az Alaptörvényben foglalt kötelezettségeiket teljesítsék, a független bírók magas színvonalon és időszerűen ítéelkezzenek,
2. az emberi erőforrások optimális elosztása, hasznosítása,
3. a tárgyi feltételek biztosítása, azok optimális elosztása és hasznosítása,
4. a bírósági szervezet integritása, az ítéelkezési és igazgatási munka átláthatósága, az utóbbi kiszámíthatósága és ellenőrzöttsége,
5. a bírósághoz való hozzáférés egyszerűsítése,
6. a képzési rendszer fejlesztése, együttműködés a többi hivatásrenddel.

Igazodva az OBH elnöki stratégiai célokhoz, valamint a pályázati kiírásban (1. sz. melléklet) meghatározott feltételekhez, az alábbi bontásban szeretném taglalni mondanivalóm:

I. Időszerű és megalapozott ítéelkezés

1. Időszerűség

a) A Szolnoki Törvényszék civilisztika ügyszakának első és másodfokú, valamint a felszámolási ügyek ügyintézésének időszerűségével, hatékonyságával kapcsolatos célkitűzések

A Szolnoki Törvényszék elsőfokos ügyszakában az ügyérkezés a peres polgári ügyekben 37,9 %, a gazdasági ügyekben 28,6 %-os emelkedést mutat azzal, hogy a befejezések száma a peres ügyekben 23,9 %-kal, a gazdasági ügyekben 11,4 %-kal nőtt, erre figyelemmel - az emelkedő ügyérkezés ellenére - a folyamatban lévő polgári peres ügyek száma 4 %-os csökkenést mutat, míg a gazdasági ügyeknél 18,5 %-os növekedés jelentkezett.

Mindezek mellett megállapítható az az igen kedvező tendencia, hogy a folyamatban maradt ügyek közül az éven túli ügyek száma a polgári ügyszakban 51,2 %-kal, a gazdasági ügyszakban 37,9 %-kal csökkent, a két éven túli ügyek száma a gazdasági ügyszakban változatlan maradt, míg a polgári ügyszakban 29,4 %-kal csökkent, 5 éven túli ügy 1 db maradt folyamatban.

A fenti kedvező eredmények elérését nem befolyásolta az a körülmény sem, hogy valamennyi elsőfokos ügyintézőt végző bíró egynegyed tanácsban részt vett a csőd- és felszámolási ügyek intézésében is azzal, hogy munkájukat folyamatosan 2 fő bírósági titkár és 3 fő bírósági ügyintéző is segítette. Szükséges a jogszabály módosítása a bírósági ügyintézők önálló aláírási jogának biztosítása érdekében.

Az elsőfokos ügyintézés hatékonysága a tárgyaló napok és a tárgyaló ügyek számának növelésével tovább fokozható, különös figyelmet kell fordítani a két éven túli ügyek tárgyalására.

A törvényszéki civilisztika elsőfokú ítélezését segítheti az a további körülmény is, hogy folyamatban van a kollégiumvezető helyettesi pályázat elbírálása, mely további létszámnövekedést eredményezhet a civilisztika ügyszakban. A helyre egy pályázat érkezett a Szolnoki Járásbíróság egyik bírójára részéről.

A felszámolási eljárások ügyforgalmi adatai 2014. évben kedvezően alakultak, az ügyérkezés jelentősen csökkent, a befejezések száma ezzel egyidejűleg növekedett, így a folyamatban maradt ügyek száma 1164 db-ra csökkent. Az ügyek ellátását a civilisztika elsőfokot tárgyaló törvényszéki bírák, valamint a Szolnoki Járásbíróságról kirendelt járásbíró végzi azzal, hogy a befejezések száma a kollégiumvezető helyettes kinevezésével és a felszámolási eljárásban való ügyintézésbe történő bevonása esetén tovább növelhető.

A másodfokú civilisztikai ügyszak 2014. június 1. napjától kezdődően két tanácsban, tanácsonként 2-2 előadó bírával lát el ítélezési tevékenységet.

Az ügyérkezés a peres ügyek tekintetében kismértékű emelkedést – 7,8 % – a perenkívüli ügyek tekintetében kismértékű csökkentést – 5 % – mutat.

A Szervezeti és Működési Szabályzat által előírt havi 6 tárgyalási nap tartása mellett is a folyamatban maradt ügyek száma 18 %-kal nőtt bár alkalmanként egy újabb tanács létrehozásával néhány – nagyobb volumenű – ügy intézésében besegítés történt.

Ennek ellenére az éven túli folyamatban maradt perek száma mindösszesen 1 db volt, két éven túli per pedig nincs folyamatban. Az időszerűség megőrzése és a folyamatban lévő ügyek csökkentése érdekében célszerű felállítani állandó jelleggel egy harmadik tanácsot, mely lehetővé tenné az ügyelosztási rend módosításával a nagyobb mértékű specializálódást, ezzel is növelve a hatékonyságot.

A felállítandó tanács munkáját előadó bíróként felváltva a Törvényszék elsőfokú ügyintézésében résztvevő kollégák, valamint a Törvényszék elnöke láthatná el.

A járásbíróságokról való kirendeléssel a fenti feladat, különös tekintettel a Szolnoki Járásbíróság civilisztika ügyszakjának helyzetére is figyelemmel nem oldható meg, mivel a fenti bíróságon jelenleg 11 fő lát el ítélezési tevékenységet, közülük hárman kezdő bírák, néhány hónapos gyakorlattal rendelkeznek, 1 fő kirendeléssel lát el itt feladatot, emellett megbízással ellátja az elnöki munkakört is.

- b) A Szolnoki Törvényszék büntető ügyszakában a törvényszék első fokán az egy tárgyaló tanácsra jutó befejezések számának növelésével, járásbíróági szinten és a törvényszék másodfokán az egy éven túl folyamatban maradt ügyek egy tárgyaló tanácsra jutó számának csökkentésével kapcsolatos célkitűzések

1. A járásbíróóságok

2014. évi ügyek száma (db)		
Érkezés	Befejezés	Folyamatban maradt ügyek
5308	5166	2351

A Szolnoki Törvényszék illetékességi területén működő járásbíróóságok éves érkezése a 2013. évhez képest némi csökkenést mutat (92,2 %), a befejezések száma ugyanezen évhez viszonyítva, némi növekedést (100,6 %), míg a folyamatban lévő ügyek száma is kis mértékben csökkent (97,3 %).

Az összes folyamatban lévő ügy közül 666 db az éven túli ügyek száma, amely a 2013. évhez képest 36,2 %-os emelkedést jelent.

Ezek a törvényszék területén működő járásbíróóságok 2014. évi összes mutatói, ezen adatok egyes bíróságokra bontva az alábbiak szerint alakultak:

1. A Szolnoki Járásbíróóságon a tárgyaló bírák átlagos létszáma 9 volt, amely az előző évihez képest 10 %-os csökkenést, a tárgyaló ügyek száma 12 %-os, míg a tárgyalási napok száma 8 %-os növekedést mutat. A befejezett ügyek száma 1057 volt, amelyek közül 315 db egy éven túli ügy volt, amely az összes befejezés 29,8 %-a és az előző évben befejezett egy éven túli ügyek számánál 16,2 %-kal több. Ennek ellenére az egy éven túl folyamatban maradt ügyek száma 36,7 %. A két éven túl befejezett ügyek száma 65 db volt, ami 62,5 %-kal több a 2013. évi adatoknál, azonban 72 db két éven túl folyamatban maradt ügy van jelenleg, amely a folyamatos ügyek 8,7 %-a, továbbá négy db öt éven túli ügy, amely az előző évhez képest 33 %-kal több.

A fenti szám adatokból látható az, hogy a tárgyaló bírák száma csökkent, a kitűzött ügyek és a tárgyalási napok száma nőtt, ennek ellenére a várt eredmények elmaradtak. Az ügyek előregedésének több oka is volt, a 2012. és 2013. években a törvényszékre történő kirendelésekre, majd kinevezésekre, bíró áthelyezésére került sor, illetve gyermek gondozása miatti munkából történő kiesésére, amelyek eredményeképpen többszörös átszignálások történtek. Ez a létszámcsökkenés mellett az egyik fő oka az éven túli ügyek száma növekedésének.

E kedvezőtlen tendencia megállítása és az ügy hátralék feldolgozása céljából a Szolnoki Törvényszék elnöke 2014 májusában intézkedési tervet dolgozott ki, amelyben előírta a tárgyalási napok számának és kihasználtságának növelését, pót-tárgyalási napok tűzését, amelyen, a két éven túli ügyek tárgyalására kell sort keríteni. Ezen intézkedések hatására a kitűzött ügyek száma 27,2 %-kal, a tárgyaló ügyek száma 24,2 %-kal, a tárgyalási napok száma pedig 19,4 %-kal nőtt, több, bonyolultabb, illetve hosszabb pertartamú ügy feldolgozásában kirendeléssel a Szolnoki Törvényszék öt bíróját is segítséget nyújtott, ennek ellenére az eredményekben ez nem mutatkozott meg. 2015 áprilisában lehetőség nyílt a Debreceni Járásbíróóság vezetői által kimunkált és jelentős ügycsökkentést eredményező ún. „Debreceni modell” megismerésére és átvételére. Az előkészületei ennek bevezetésére jelenleg folyamatban vannak, a módszer pozitív hatásai a jövő év hasonló időszakában már megmutatkozhatnak.

2. A Jászberényi Járásbíróóságon a 2014. évben a peres ügyérkezés kis mértékben, míg a nemperes büntető ügyérkezés jelentősen, 175,9 %-kal nőtt a 2013. évhez viszonyítva. A befejezett ügyek száma 777 volt, amely az előző évhez képest 15,8 %-os növekedést

mutat. A befejezett ügyek közül 209 db egy éven túli ügy volt, amely a 2013. évhez képest 4,5 %-kal több. Ennek ellenére az egy éven túli folyamatos ügyek száma 117 db, amely az összes folyamatos ügy előző évi számához viszonyítva 14,7 %-os növekedést mutat. A két éven túl befejezett ügyek száma 65 db, amely az összes befejezés 2,1 %-a, ez 36 %-kal kevesebb, mint a 2013. évben volt.

A Jászberényi Járásbíróságon a tárgyaló bírák havi átlagos száma 2,4 volt a 2014. évben, a kitűzött, a tárgyalt perek száma, a tárgyalási napok száma jelentősen nőtt, de a várt eredmények elmaradtak. A helyzetet várhatóan javítani fogja, hogy 2014. december 1. napjától a Szolnoki Járásbíróság egyik bírása a Jászberényi Járásbíróságra került kirendelésre, illetve várható, hogy a Karcagi Járásbíróság ügyhátralékának feldolgozása után az egyik mozgó bíró is ezen a bíróságon fog dolgozni.

3. A Karcagi Járásbíróság büntető ügyszakos adatai alapján megállapítható, hogy a 2014. évben érkezett peres ügyek száma 9,6 %-kal csökkent a 2013-as évhez képest, míg a befejezésekre 8,8 %-kal, ez 2014. év végére 7,1 %-os növekedést jelentett a folyamatban lévő peres ügyeket illetően. A nemperes ügyek érkezése 2014. évben 38,9 %-kal, míg a befejezésekre 8,3 %-kal nőtt, a 2013-as évhez képest. Az éven túl folyamatban maradt peres ügyek közül 8,9 %-kal kevesebb került befejezésre a 2013. évhez képest. A 347 db folyamatban lévő ügy közül 162 db egy éven túli, amely az összes folyamatos ügy 46,7 %-a, ez 76,1 %-os növekedést mutat a 2013. évi adatokhoz képest. E kedvezőtlen mutatók a hosszú ideje fennálló létszámgondok miatt alakultak ki. Rövid időn belül nyugdíjba vonult két kolléga, egy kolléga – aki fél tanácsot vitt – bírói tisztségéről lemondott, így jelentős mennyiségű folyamatos ügy maradt hátra, amelyet a büntető ügyszakos bírósági elnök egyedül nem tudott kezelni, illetve feldolgozni. Az ügyhátralék csökkentésében segítséget nyújtottak a Szolnoki Törvényszék bírái közül többen is, illetve a kurrenciális ügyintézésben a Szolnoki Járásbíróság is. 2014 júniusában a karcagi bírósági titkár bíróvá lett kinevezve, illetve 2015. március 1. napjától további egy bírói állás került betöltésre. Emellett a 2014. december 1. napján kinevezett két büntető ügyszakos mozgó bíró is a Karcagi Járásbíróságon dolgozik. E létszám az ügyérkezést tekintve vélhetően 2015 végére a jelentős ügyhátralék feldolgozására képes lesz és a két mozgó bíró a továbbiakban más járásbíróságokon nyújthat segítséget.
4. A Kunszentmártoni Járásbíróságon a 2014. évben 4,7 %-kal több peres ügy érkezett, és 6,7 %-kal több befejezés volt, a folyamatban maradt peres ügyek száma pedig 13 %-kal nőtt az előző évhez viszonyítva. A nemperes büntető ügyek érkezése 82,4 %-kal volt magasabb a 2013. évi adatoknál, a befejezés pedig 73,9 %-kal. Az egy éven túli ügyekből 70,6 %-kal több került befejezésre a 2013. évihez képest, mégis 21 db éven túli folyamatos ügy maradt, ami az összes folyamatos ügy 24,1 %-a. A Kunszentmártoni Járásbíróságon egy db két éven túli ügy van folyamatban. A bíróság büntető ügyszakos létszáma kettő, mivel 2014. december 1. napjával egy mozgó bírói státusz e bíróságra került. Az összességében kedvező mutatók a folyamatos munkavégzés eredményeképpen álltak elő, így lehetőség volt arra is, hogy a járásbíróság elnöke saját munkája mellett a Mezőtúri Járásbíróságnak kirendeléssel segítséget nyújtson, illetve vállalta 2015 márciusától 10 db Szolnoki Járásbíróságon folyamatban lévő büntető ügy tárgyalását is.
5. A Mezőtúri Járásbíróságra 16,5 %-kal kevesebb büntető ügy érkezett 2014. évben az előző évhez képest, a befejezés 2,8 %-os csökkenést mutat, mely összességében 6,8 %-os növekedést eredményezett a folyamatban lévő ügyek számában, amely jelenleg 110 db. Jelentős számú, 52 db éven túli ügy került befejezésre, amely 26 %-kal több mint a 2013. évben volt, mégis emelkedett az egy éven túl folyamatban maradt ügyek száma, amely jelenleg 29 db. Öt darab két éven túli ügy került befejezésre és kettő darab két éven túli ügy maradt folyamatban. A Mezőtúri Járásbíróságon az engedélyezett létszám

1 fő, a tárgyaló bírák havi átlagszáma a 2013. évi 0,6-ről 2014. évben 0,8-re nőtt, 13,3 %-kal emelkedett a kitűzött, 5 %-kal a tárgyaló peres ügyek száma, míg 4,3 %-kal a tárgyalási napok száma. E bíróság jelenleg kiegyensúlyozott helyzetben van, ezen egyensúlyra figyelni kell és szükség esetén a mozgó bíró segítségét igénybe venni.

6. A Tiszafüredi Járásbíróságra 1,6 %-kal kevesebb peres ügy érkezett 2014. évben az előző évi adatokhoz képest, míg 2 %-kal több került befejezésre, így jelenleg 141 db folyamatban lévő ügy van. Ezek közül 34 db egy éven túli, amely 26,1 %-kal kevesebb az előző évi adatokhoz képest, továbbá 8 db két éven túli és egy db öt éven túli ügy van folyamatban. A Tiszafüredi Járásbíróságon büntető ügyekben az engedélyezett bírói létszám 2014. évben 3 fő, a tárgyaló bírói létszám átlaga 2014. évben 1,5%-kal, a kitűzött peres ügyek száma 9,6 %-kal, a tárgyaló peres ügyek száma 9,7 %-kal, a tárgyalási napok száma pedig 2,8 %-kal emelkedett az előző évhez képest. 2014 márciusában az egyik kolléga bírói tisztségéről lemondott, azonban ezen év augusztus 1. napjától újabb bíró kinevezésére került sor, majd december 1. napjától egy mozgó bírói státusz is erre a bíróságra került. A bírói tisztségről lemondás és a kinevezés között eltelt időben kirendeléssel több törvényszéki bíró nyújtott segítséget, így ennek is köszönhető, hogy a mutatók a felmerülő nehézségek ellenére nem romlottak, sőt az erőfeszítéseknek köszönhetően még javulás is volt tapasztalható.

Általánosságban az állapítható meg, hogy a Szolnoki Törvényszék illetékességi területéhez tartozó járásbíróságok havi átlagos tényleges bírói létszáma 16,3 %-kal nőtt, 14 %-kal a kitűzött peres ügyek száma, 10,1 %-kal a tárgyaló peres ügyek száma, illetve a tárgyalási napok száma 5 %-kal emelkedett a 2014. évben.

Ezen adatok az országos adatokkal egybevetve azt mutatják, hogy a büntető ügyekben a kitűzött peres ügyek száma az országos átlaghoz képest 10,8 %-kal, a tárgyaló peres ügyek egy tárgyaló bíróra eső havi átlagos száma 7,4 %-kal, míg a tárgyalási napok száma 4,1%-kal magasabb az országos átlagnál.

Az erőfeszítések eredményeképpen, az egyes bíróságoknál részletesen kifejtett intézkedések hozadékeként a jövőben további javulásra lehet számítani.

2. Szolnoki Törvényszék első fok

A 2014. évben 37 db ügy érkezett, amely 27, 5 %-kal kevesebb a 2013. évhez viszonyítva, 26 db ügy került befejezésre, amely 14,3 %-kal alacsonyabb a 2013. évi adatoknál.

Az egy éven túl folyamatban maradt ügyek száma 15 db, a két éven túli ügyek száma 4 db, ennél régebbi ügy a törvényszéken nincs folyamatban.

Az engedélyezett havi átlagos bírói létszám 6 fő volt 2014. évben ugyanúgy, mint az előző évben a tényleges bírói létszám ötről hatra, míg a tárgyaló bírák havi átlagos száma 2,4-ről 2,9-re emelkedett.

A kitűzött, a tárgyaló peres ügyek számában 6 % körüli emelkedés történt, míg a tárgyalási napok számában 2,9 %-os csökkenés. Ez részben magyarázható azzal, hogy a törvényszék első fokos büntető bírái részt vesznek kirendeléssel a járásbíróságok, továbbá a harmadik büntető fellebbviteli tanács munkájában is.

E kiegyensúlyozott helyzet jelenleg fennáll, azon kell igyekezni, hogy ez a jövőben is így maradjon. A kirendelések megszűnése esetén növelni lehet a tárgyalási napok számát, amely szintén további javulást hozhat magával.

3. Szolnoki Törvényszék másodfok

A Szolnoki Törvényszéken büntető ügyekben 2014. évben 562 db peres ügy érkezett, amely 15,9 %-os emelkedést jelent a 2013. évi adatokhoz képest.

553 db peres ügy került befejezésre, amely 21,3 %-kal több az előző évihez képest, folyamatban pedig 309 db ügy van, amely 3 %-kal több mint a 2013. évben volt.

862 db büntető nem peres ügy érkezett 2014. évben, 10 %-kal kevesebb, mint a korábbi időszakban, folyamatban 42 db ügy van, ez 20 %-kal kevesebb, mint a 2013-as évben volt.

A befejezésre került összes peres ügyekből 19 db volt éven túli, amely az összes befejezés 3,4 %-a, ami 26,7 %-kal kedvezőbb, mint az előző évi adatok.

2014. évben két állandó büntető fellebbviteli tanács működött, amely időnként kiegészült egy harmadik tanáccsal, emellett a másodfokon dolgozó törvényszéki bírák is kirendeléssel a korábban említett járásbíróóságok munkáját is segítették, segítik. Ezen a területen adódó mutatók többletmunka mellett kerültek realizálásra az érintett kollégák erőfeszítése árán.

2. Megalapozottság

a) büntető ügyszak

A Szolnoki Törvényszék illetékességi területéhez tartozó járásbíróóságokon büntető ügyszakban az első fokon befejezett ügyek 81 %-a emelkedett első fokon jogerőre, 19 %-a fellebbezés folytán a Szolnoki Törvényszék másodfokú tanácsai által került elbírálásra. Ezen fellebbezett ügyek 31 %-a helybenhagyásra, 65 %-a megváltoztatásra, míg 4 %-a hatályon kívül helyezésre került.

A Törvényszéken büntető ügyszakban első fokon befejezett ügyek 6 %-a emelkedett jogerőre, 94 %-a fellebbezés folytán az ítéletábrá által került felülbírálatra, melyek esetén 34,78 %-ban helybenhagyásra, 60,87 %-ban megváltoztatásra, 4,35 %-ában egyéb befejezésre került sor.

A Kúria elé felülvizsgálat folytán 4 db ügy került, ebből 3 db helybenhagyó és 1 db megváltoztató ítélet született.

b) polgári ügyszak

A Szolnoki Törvényszék illetékességi területéhez tartozó járásbíróóságokon polgári ügyszakban az első fokon befejezett ügyek 93 %-a első fokon jogerőre emelkedett, a fellebbezéssel érintett ügyekben 44,9 % helybenhagyó, 31,5 % megváltoztató, 8 % hatályon kívül helyező és 15,5 %-ban egyéb határozat született.

A gazdasági ügyszakban első fokon az ügyek 79 %-a emelkedett jogerőre, a fellebbezett ügyekben 66,7 % helybenhagyó, 19 % megváltoztató, 9,5 % hatályon kívül helyező és 4,7 % egyéb befejezés született.

A munkaügyi ügyszakban első fokon az ügyek 92 %-a emelkedett jogerőre, a fellebbezett ügyek 61,5 %-ában helybenhagyás, 33,4 %-ában megváltoztatás, 5,1 %-ban egyéb befejezés született.

A Törvényszéken első fokon jogerőre emelkedett az ügyek 89 %-a, a fellebbezett ügyekben 47,82 % helybenhagyás, 21,74 % megváltoztatás, 13,4 % hatályon kívül helyezés és 17,39 % egyéb határozat született, míg gazdasági ügyszakban az első fokon befejezett ügyek 86 %-a lett jogerős, a fellebbezéssel érintett ügyekben 50 % helybenhagyás és 50 % megváltoztatás történt.

A Kúria elé felülvizsgálat kapcsán 7 db polgári peres ügy került, melyből 5 db helybenhagyással, 2 db egyéb befejezéssel, míg 5 db gazdasági ügyben 4 db helybenhagyással és egy egyéb módon való befejezéssel zárult.

A fent részletezettek alapján megállapítható, hogy a járásbíróságok, illetve a törvényszék elsőfokú ügyeinek jelentős része ellen fellebbezést nem jelentettek be, azok első fokon jogerőre emelkedtek, ezen magas százalékos arány jelzi, hogy az ítéletek megalapozottak, külön kell említeni a törvényszék elsőfokú büntető ügyeit, ahol az ügyek minőségmérője a hatályon kívül helyezési arány, amely 2014. évben 0% volt. E teljesítmény az alapos munkát bizonyítja, de természetesen törekedniük kell a bírácoknak a munka színvonalának további javítására.

A megalapozottság szempontjából jelentőséggel bírnak a tanácselnöki feljegyzések, a tipikusan előforduló, jogalkalmazással összefüggő hibák általánosságban történő közkinccsre tétele nemcsak a feljegyzésben érintett bírót, de a többiek szakmai fejlődését is segítik.

II. Az emberi erőforrásokkal való gazdálkodás

A bíróságok Alaptörvényből eredő kötelezettsége, hogy független bírák, ésszerű határidőn belül, magas színvonalon hozzák meg döntéseiket. E kötelezettség teljesítéséhez szükséges az optimális személyi és tárgyi feltételek megteremtése.

A megalapozott és időszerű bírói döntések legfontosabb tényezője a jól felkészült, megfelelő ismeretekkel rendelkező bírót. A jogrendszerünk állandó változása szükségessé teszi a folyamatos tanulást és fejlődést. A bírák képzése, továbbképzése a Magyar Igazságügyi Akadémián (MIA), illetve helyi és más képzési formában is sokoldalúan biztosított, amelyek során a bírák tudásukat bővíthetik, és a meglévőket frissíthetik, de hozzájuthatnak azokhoz a munkaszervezési ismeretekhez is, amelyek az ügyek kitűzését megelőző alapos előkészítést szolgálják. E tudás már önmagában is garanciát jelent az ügyek ésszerű időben történő befejezéséhez. A különböző oktatásokon, konferenciákon szerzett tudás, tapasztalat megosztása, megvitatása a kollégákkal szintén elengedhetetlen, de rendkívül nagy szerepe van az egyes kollégiumoknak a bírák tudásának, naprakész ismereteinek fejlesztésében, valamint az egységes jogalkalmazás elérésében is.

Bírósági létszámhelyzet (2014. december 31.)

	Engedélyezett (fő)	Tényleges (fő)	Dolgozó (fő)
bíró	84	80	78
bírósági titkár	17	19	19
fogalmazó	12	4	4
ügyintéző	13	13	13
bírósági tisztviselő	143	118	115
bírósági írnok	15	39	37
fizikai dolgozó	39	38	37
Összesen	323	341	303

A törvényszék, illetve a járásbíróságok munkájukat a megfelelő felkészültséggel rendelkező, jól képzett, a változásokra nyitott és az új ismereteket folyamatosan elsajátító apparátus segítségével végezhetik eredményesen és sikeresen.

Bírák létszámhelyzete

A Szolnoki Törvényszék engedélyezett bírói létszáma 84 fő, amelyből ténylegesen 80 hely került betöltésre, a ténylegesen tárgyaló bírák létszáma pedig 78 fő volt 2014. december 31. napján.

Bírósági titkárok, bírósági fogalmazók

A Szolnoki Törvényszék területén 2014. december 31. napján 19 fő bírósági titkár dolgozott, illetve a 12 engedélyezett fogalmazói álláshelyből 4 fogalmazói állás volt betöltött. Sajnos a Mezőtúri Járásbíróságon sem bírósági titkár, sem fogalmazó nincs, míg a Tiszafüredi Járásbíróságon jelenleg nem dolgozik bírósági titkár.

A törvényszéki és a járási szintű bíróságokon a bírák munkáját jelentős mértékben könnyíti, hogy a bírósági titkárok igen széles körben és számban végeznek érdemi munkát. Így a szabálysértési, polgári, nemperes eljárásokban, a csőd- és felszámolási eljárásokban, (részben bírói felügyelet mellett, részben pedig önállóan) jelentős terheket vesznek le a tárgyaló bírákról.

A titkárok, a rájuk háruló feladatok mellett, leterheltségük ellenére is kell, hogy képesek legyenek a bírói munkára felkészülni. E körben támogatandó azon igyekezetük, hogy egy-egy polgári vagy büntető ügyet a kezdetektől végigkísérjenek, majd a meghozott ítélet szerkesztésében is közreműködjenek.

Minden bíróság, ahol arra lehetőség nyílik, igyekeznek a fogalmazói helyek betöltésére, mert szerencsés esetben a fogalmazók a képzési idejük alatt elsajátítják a szükséges ismereteket, majd a sikeres szakvizsga után pedig bírósági titkárként tevékenykedhetnek tovább.

E körben megjegyzendő, hogy a fogalmazói pálya vonzerejét némiképpen csökkentette az évenkénti kétszeri jelentkezés lehetősége, hiszen ha egy pályázónak esetleg a felvételi vizsgája nem sikerül, úgy újabb félét kellett várakoznia a következő felvételi lehetőségig. Ezen féléves időintervallumban a jelentkező, megélhetésének biztosítása végett rendszerint máshol helyezkedik el, így az újabb próbálkozás, a bírósági struktúrába való bejutás vagy nem történik meg, vagy a szakvizsga letételét követően titkárként - már felvételi nélkül - helyezkedik el a bíróságon. Ez esetben a titkári időt célszerű kissé hosszabb időre kitolni, a szükséges tapasztalatok megszerzése érdekében.

Erre tekintettel igen fontos mérőföldkőnek tekinthető az OBH által megújított fogalmazói felvételi rendszer, amely igazodik az egyetemen történő diplomaszerezés időpontjához, így az érdeklődő friss diplomások az egyetem befejeztét követő rövid időn belül már pályázhatnak, így a több hónapos várakozási idő jelentősen lerövidült.

Kiemelendő továbbá a gyakornoki rendszer jelentősége (erről még a későbbiekben lesz szó), hiszen ha már az egyetemi évek alatt vonzóvá tehető a hallgató számára a bírósági szervezet, jó eséllyel fog a bíróságra jelentkezni az egyetem befejezése után.

Bírósági ügyintézők

A törvényszék területén jelenleg 13 fő ügyintéző és 4 fő végrehajtási ügyintézői állás van betöltve, de több olyan felsőfokú végzettséggel rendelkező dolgozó is van, akik ügyintézővé kinevezhetők lennének, így a végzettségüknek megfelelő munkát végezhetnének.

A bírósági titkárok, illetve ügyintézők jogkörének bővítése az Országos Bírósági Hivatal elnöke szerint is kiemelt jogalkotási kérdés, elfogadása a bírói munkateher csökkentését segítheti, amely az időszűrés és a minőség további javulását hozhatja magával a bírói munka területén.

Tisztviselők, írnokok, fizikai dolgozók

A fent említett létszámon túl a munkát összesen 115 fő tisztviselő, 37 fő írnok és 37 fő fizikai állományú dolgozó segíti.

Az eredményes bírói, illetve titkári munka sem képzelhető el jól képzett, gyors jegyzői személyzet nélkül. Rendkívül fontosnak tartom már a jelentkezők felvételénél alkalmazni a megfelelő szűrőt a képességek felmérésénél (próbagépelés, rövid személyes interjú). Soha nem elégedhetünk meg azzal, hogy a végzettséget igazoló okirattal, oklevéllel a munkára jelentkező rendelkezik (hiszen ez foglalkoztatási feltétel), mert a ténylegesen használható tudás mérése is elengedhetetlenül fontos.

Az igazságügyi alkalmazottakat illetően is rendkívül fontos a folyamatos képzés, a változások nyomon követése, hiszen a széles körű ismeretek biztosítják azt, hogy az ügyviteli feladatok zökkenőmentesen végezhetőek legyenek, melynek eredménye szintén az időszerről ítélezést segíti.

A Szolnoki Törvényszéken, illetve a Szolnoki Járásbíróságon a hivatalsegédi csoport látja el a helyi érdekeltségű kézbesítéseket, illetve a takarítási feladatokat is az épület egészében.

Teljesítménymérés

A Szolnoki Járásbíróságon a 2012. év második felében a polgári, majd 2013. év második felében büntető ügyszakban dolgozó írnokok, tisztviselők vonatkozásában bevezetésre került egy olyan lista vezetése, amely az írnok, tisztviselő napi munkáját tartalmazza. E törekvés arra irányult, hogy a teljesítmény mérhető, összehasonlítható legyen. Ennek birtokában pedig (az irodavezetőkkel történő konzultáció eredményeképpen) megállapítható, hogy kik azok, akik az átlagosnál rendszeresen kevesebbet teljesítenek, ezáltal számon kérhető az elvárható teljesítmény elmaradásának okán. Mivel rendszerint objektív akadálya az intenzívebb munkavégzésnek nem volt, a jövőben történő nagyobb teljesítmény érdekében rendszeresen ellenőrzésre kerülnek.

E teljesítménymérés ugyanakkor a polgári, és a büntető ügyszakban megmutatkozó munkateher különbségeket is egyértelművé tette. Ennek kapcsán szükségessé vált azon szemlélettel történő szakítás, hogy vagy polgári, vagy büntető ügyszakban dolgozó igazságügyi alkalmazottak vannak.

A bírakkal történő közös konzultáció eredményeképpen a polgári és a büntető ügyszakban jegyzőpárok kerültek kialakításra, akik az egyik ügyszak munkaterhének megnövekedése esetén a másik ügyszakban dolgozók segítségét kapnak. E rendszer eredményesen működik, biztosítja a polgári és a büntető ügyszak közötti átjárást. A segítő rendszer a Szolnoki Járásbíróságon működőképes, melybe bevonásra kerültek utóbb a szabálysértésben dolgozók is. Az együttműködés sikeres megvalósításában jelentős segítséget nyújtott a büntető és a polgári leíróiroda vezetője.

Érdemes lenne elgondolkodni azon, hogy a Szolnoki Törvényszéken, illetve az illetékességi területén működő többi járásbíróságon is a teljesítménymérés céljából e tevékenységi lista használata bevezetésre kerüljön, melyből a leterheltségről lehetne a megfelelő következtetéseket levonni.

Munkafolyamatok optimalizálása, képzések

A létszámmal való optimális gazdálkodást segíti az automatizálható, a nagy számban ismétlődő, az adminisztratív terheket csökkentő, a feladatok elvégzése érdekében létrehozott formanyomtatványok használata.

Elengedhetetlen az is, hogy az informatikai rendszer hatékony támogatója legyen a bíróságon zajló munkafolyamatok gyorsításának például azáltal, hogy az újdonságok, jogszabály módosulások naprakészen álljanak a felhasználók rendelkezésére.

A bíróságokra a jól képzett, felkészült munkaerő megtartásához is igen fontos érdeke fűződik. Ezért biztosítani kell az oktatásokon, szakképzéseken való jelenlétet, anyagi források felszabadításával azok finanszírozását.

Tudásmegosztás

Az is nagyon fontos, hogy a Szolnoki Törvényszék területén bevált módszereket ismertté tegyünk (tudásmegosztás) továbbá, hogy megismerjük a más bíróságok által már kitalált és alkalmazott ügynevezett jó gyakorlatokat, amelyeknek gyűjtésében és közkinccsételében az Országos Bírósági Hivatalnak kiemelkedő szerepe van.

Egészségmegőrzés és rekreáció

A munkaerővel való gazdálkodásnak egy rendkívüli fontos területe az igazságszolgáltatásban dolgozók egészségi állapotának felmérése, lehetőség szerint a foglalkozással együtt járó ártalmak megelőzése, a már kialakult problémák kezelése vagy az ezen állapotot javító lehetőségek felkutatása. Szükséges volna az állomány rekreációjának a biztosítása, a mentális és fizikai állóképesség megőrzése, helyreállítása érdekében, hiszen az eredményes munkavégzés csak a teljes testi, szellemi egészség birtokában valósítható meg.

Kirendelés

A munkateher elosztásának egy speciális segítő eszköze lehet a bírák, titkárok, fogalmazók kirendelése azon esetekben és bíróságokra, ahol vagy a felszaporodott ügyhátralék ledolgozása vagy létszámhiány miatt szükséges a segítség. Természetesen ezek a kirendelések határozott időre szólnak, időleges megoldást jelentenek az ilyen jellegű problémák orvoslására. Ugyanakkor a kirendelés a bírák vonatkozásában a szakmai fejlődés elősegítésének az eszköze is lehet, mert a kellő tapasztalattal rendelkező és kirendelést vállaló bírák az ügyeik megtartása mellett kipróbálhatják magukat a törvényszék másodfokú tanácsaiban vagy magasabb szintű bíróságon. Ennek következtében megismerhetik ezen munkák sajátosságait, amely a tudás bővülését, a tapasztalatszerzést segíti elő. Az ilyen jellegű törekvéseket a járásbíróságok és a törvényszék tanácsai között rendszeressé és előre tervezhetővé lehetne tenni (természetesen olyan ügyteher esetén, amely ezen többletmunka vállalásával sem okoz fennakadást az elsőfokú járásbírósági szinten végzendő munka folyamatában).

A Szolnoki Törvényszék létszámának bírákhoz viszonyított arányszámai országos viszonylatban

	Szolnoki Törvényszék (fő)	Országos átlag (fő)	Országos legjobb arány (fő)	Országos legrosszabb arány (fő)
bíró/összes íasz-os	2,84	3,03	3,56	2,85
bíró/összes íasz-os fizikai nélkül	2,38	2,55	2,85	2,37
bíró/összes bírósági titkár + fogalmazó	0,38	0,41	0,51	0,33
bíró/bírósági ügyintéző	0,15	0,23	0,37	0,15

A fenti adatok alapján látható, hogy a Szolnoki Törvényszék minden viszonyszám tekintetében az országos átlag alatti létszámmal dolgozik, amely kedvezőtlen arány jelentősen befolyásolja a bírói munka időszerűségét. A korábban már kifejtettek szerint a büntető ügyszakban gondot jelent a jegyzői létszám, hiszen minimálisan két tárgyalási napot a jegyző a tárgyaláson tölt, így a maradék három munkanapra jut a határozatok

írásba foglalásának, a jegyzőkönyvek kijavításának, illetve a kurrenciális ügyintézésnek a feladata. Ezen leterheltség mellett igen rövid idő jut az új jegyzők betanítására, hiszen a kieső munkaerőt azonnal pótolni szükséges, a kezdő írnokoknak pedig a bírósági ügyvitelt, a speciális munkafolyamatokat elsajátítani nem egyszerű.

A törvényszék területén működő járásbírók gyakorlatilag tartalék munkaerővel nem rendelkeznek, egy fő munkából való kiesése kisebb bíróságokon gyakorlatilag megoldhatatlan problémát jelenthet. Ezen a helyzeten, olyan módon lehet segíteni, hogy a digitális hangrögzítő eszközök birtokában a szabad kapacitásokkal rendelkező járásbírókra megtörténik a hanganyagok feltöltése, azok leírása, majd a kész anyagoknak a küldő bíróságra történő továbbítása.

Ezen módszerek (átjárhatóság a polgári és a büntető ügyszak leírói között járásbírói szinten, illetve a hanganyagok ilyen módon való leírása) a törvényszék területén működő járásbírók között hosszú távon elősegíti a munkateher egyenletes eloszlását.

III. A tárgyi és pénzügyi erőforrásokkal való gazdálkodás

A Szolnoki Törvényszék bíróságai hét épületben látják el feladataikat. Valamennyi épület a tulajdonában van, kivéve a Karcagi és a Mezőtúri Járásbírókat, melyek önkormányzati tulajdonú épületben funkcionálnak, amelyek használata ingyenes, az önkormányzatnak térítési, bérleti díjat nem kell fizetni.

1. A Szolnoki Járásbírók 2013. évben az ügyfelek rendelkezésére álló vizesblokk került felújításra, megtörtént a nyomozási bírói tárgyaló dolgozószoba klimatizálása, továbbá a svájci projekt keretében biztonságot szolgáló beléptető rendszer lecserélésre került, továbbá a 2014. évben az Országos Bírósági Hivatal által biztosított pénzügyi felhasználásával az egyik tárgyalóterem TÜK irodává történő átalakítása történt meg.
2. A Jászberényi Járásbírók épülete műemléki védettség alatt áll, korszerűsítésre szorul, elengedhetetlen a nyílászárók cseréje, a homlokzat felújítása, időszerű a belső festési munkák elvégzése is. Az épület nem akadálymentesített, jelenleg a veszélyessé vált bejárathoz vezető lépcsők felújítása folyik.
3. A Karcagi Járásbírók önkormányzati tulajdonú épületben működik, az épület emeleti részén a bíróság és az ügyészség funkcionál. Az elhelyezésre jellemző a zsúfoltság, továbbá a helyhiány miatt kényszerűségből a folyosók egy részét a korábbi években bírói szobákká alakították át. Az épületben működő ügyészség kiköltözése esetén a terület átvétele a zsúfoltságot ugyan megszüntetheti, de funkcionális szempontból a teljes belső tér átszervezése, áttervezése szükséges a teljes felújítás mellett. E járásbírók épület sem akadálymentesített.
4. A Kunszentmártoni Járásbírók épületéből 2004. évben az ügyészség kiköltözött, az épület felújítása és új résszel történő bővítése 2006. évben fejeződött be. Jelen időpontban a Kunszentmártoni Járásbírók épülete modern, akadálymentes, a korszerű követelményeknek megfelel.
5. A Mezőtúri Járásbírók önkormányzati tulajdonú épületrészben funkcionál, az épület részleges felújítása megvalósult, fizikailag akadálymentes. Ugyanakkor szükségessé vált a nyílászárók, illetőleg a helyiségek tisztasági festése is. A Mezőtúri Járásbírók épület munkakörülményei a követelményeknek megfelelnek.

6. A Tiszafüredi Járásbíróság földszinti része akadály mentesítve lett a 2009-es évben, valamint 2013-ban került sor a klimatizálásra, a 2014-es évben pedig az OBH elnöke által kiírt pályázaton elnyert felújítási keretből a teljes külső nyílászáró csere megvalósult. Az épület fűtési és világítási rendszere elavult, annak korszerűsítése szükséges, mint ahogy időszerű volna a külső homlokzat szigetelése is.

A szolnoki épület

A legnagyobb problémát azonban továbbra is a szolnoki bírósági épület jelenti, amely helyet ad a Szolnoki Járásbíróságnak, a Szolnoki Törvényszéknek, illetve a Szolnoki Közigazgatási és Munkaügyi Bíróságnak is.

Az épület azon épületek közé sorolható, amelyeknél a teljes körű felújítás, korszerűsítés elkerülhetetlen. Sokáig akadályozta, nehezítette az előre lépést azon probléma, hogy a Szolnoki Járási Ügyészség az épület harmadik szintjének felét elfoglalva folytatja tevékenységét. Ezen helyzet olyan módon rendeződik, hogy a Szolnoki Járási Ügyészség épületének építési munkái 2015. évben elkezdődnek és várhatóan az ügyészség 2016 júniusáig átköltözik az új helyére.

A Szolnoki Törvényszék épületében működő valamennyi, a bíróság által használt területről elmondható, hogy olyan mértékű zsúfoltság alakult ki, amely nehezíti a napi munkavégzést. A dolgozószobákban általában több bíró, fogalmazó, bírósági titkár dolgozik, a tárgyalótermek száma nem elégséges, ez időnként a plusz tárgyalási napok megtartásának akadályát képezi. Ugyanakkor a bírósági titkárok – szintén a tárgyalótermi kapacitás szűkösége miatt – délelőtti, délutáni bontásban osztják meg egymás között a rendelkezésükre bocsátott két kisméretű tárgyalót.

Az épület gépészetileg is teljes mértékben elhasználódott, minden fűtési szezonban komoly gondot jelent a kazánok működőképességének biztosítása, továbbá problémák vannak a rendszeresen kilyukadó radiátorokkal is.

A központi épület felújítására, bővítésére vonatkozó építési tervek elkészültek, arra az építési engedély is kiadásra került (azóta azt 2013-ban meg kellett hosszabbítani, mert érvényessége lejárt), mivel azonban a bírósági épületek közül országosan is sok a hasonló műszaki állapotban lévő, így ez idáig a Szolnoki Törvényszék épületének rekonstrukciójához szükséges pénzügyi források biztosítása elmaradt.

A tervek újragondolása – mivel a 2007-es igények jelentősen megváltoztak – és megvalósulása esetén a Szolnoki Törvényszék épülete helyt adna nem csak a korábban már említett három bíróságnak, hanem a jelenleg más épületben működő Törvényszék Gazdasági Hivatalának, a Cégbíróságnak és a Szolnoki Törvényszék Gazdasági Kollégium Csőd- és Felszámolási Csoportjának is, továbbá remények szerint a bűnjel raktárnak is.

Az épület átalakítása, teljes korszerűsítése esetén az épületben dolgozók méltó körülmények között végezhetnék munkájukat, de az ügyeiket itt intéző állampolgárok is kulturált körülmények között kaphatnának jogi segítséget.

Az épület ilyen méretű felújítása azonban csak teljes kiürítés mellett képzelhető el, amelyek szükségessé teszik a bírák, jegyzők elhelyezésének megoldását, az informatikai eszközök átszállítását, beüzemelését, az irodák, az irattárak költöztetését, illetve a lakosság kellő időben történő tájékoztatását a várható nehézségekről. E feladatok alapos és körültekintő előkészítést igényelnek, melyek eredményeképpen a bíróság működésében optimális esetben a legminimálisabb kiesések adódnak.

A felújítás elkezdésének időpontjáig jó lenne eljutni az időszerűséget illetően a jelenben meglévő problémák orvoslásában odáig, hogy az épület felújításából kényszerűen adódó próbatétel újabb jelentős elnehezedést az eljárások menetében ne okozzon.

Az épület fent vázolt állapotának részletes leírása azért volt szükséges, mert a fenntartáshoz szükséges szolgáltatások (gáz, víz, áram) igénybevételének költségeit csak akkor lehet számottevően csökkenteni, ha a bírósági épület minden szempontból megfelel a korszerű energetikai előírásoknak.

Bútorok, irodatechnikai felszerelések

A munkavégzés tárgyi feltételei között rendkívül fontosak az épületek tárgyi felszereltségét biztosító bútorzatok, irodatechnikai felszerelések, melyek átlagos állapotúak és nem a legkorszerűbbek, e területen a teljes körű frissítés szükséges és indokolt is.

A Törvényszék bíróságain a 2014. évben az OBH segítségével, az EKOP projekt keretében több mint 130 munkaállomás került lecserélésre és közel ugyanennyi LCD monitor került beállításra, amely javította a munkaállomások avultsági mutatóit. Az új számítógépek elsősorban a bírák és a lajstromirodák munkavégzését biztosítják, az innen kikerült kevésbé elavult gépek váltották le a még régebbi gépeket a leíróirodáknak.

Az informatikai helyzetet tovább fogja javítani, hogy a tárgyalótermek korszerűsítésére szánt további számítógépek is érkeznek. Jelenleg egy nagy teljesítményű szerver beüzemelése folyik a törvényszéken, amely a levelező, az internet, a BIIR szervereket váltja ki, többszörös teljesítménynövekedés mellett. Az információhoz jutás gyorsaságához elengedhetetlen, hogy az adatátviteli lánc minden tagja gyors legyen, ezért hosszú távon az elavult hálózati eszközök cseréje is szükséges.

A 2014. évben a rendkívül költséges nyomtatók és fénymásolók korszerűsítésére történt törekvés, hiszen a kiadásoknak a legjelentősebb tétele a nyomtatással kapcsolatosan merül fel. Ezen a területen arra célszerű törekedni, hogy minden irodában az adott feladatot legköltséghatékonyabban ellátó eszköz kerüljön telepítésre. Ezen eszközök többsége bérlemény, a bérleti szerződések lejáratá után célszerű azok felülvizsgálata, újabb, alacsonyabb költségű, korszerűbb eszközök bérlésének felkutatása.

A munkafolyamatok gyorsítását, illetőleg a járásbírók határainak megszűnését a digitális diktafonok és a számítógéphez csatlakoztatható lábpedálok beszerzése biztosítja. Ez idáig 50 db diktafon és 30 db lábpedál áll a törvényszék területén rendelkezésre. A célszerű az volna, ha minden bíró és titkár ilyen eszközzel rendelkezhetne és a leíráshoz szükséges lábpedálok beszerzése is megtörténne. Ezen kívánalom az anyagi eszközök csoportosítása révén folyamatosan kerül megvalósításra.

Hosszú távon kívánatos volna egy hangfelismerő szoftver beszerzése, amely a leírói munka gyorsítását segítené, és amelynek eredményeképpen más területeken lehetne hasznosítani a felszabadult erőforrást és időt.

Takarékosság, költséghatékonyság

A költséghatékony működést biztosítja, hogy egyre kevesebb legyen a papíralapú tájékoztatás, körlevél helyett kör e-mailek menjenek, illetőleg a dokumentumok az intraneten is hozzáférhetőek legyenek. Ehhez kapcsolódóan a postázási költségek leszorítására is törekedni kell, a posta által biztosított kedvezményeket a lehető legoptimálisabban ki kell használni. A helyben történő kézbesítéseknél továbbra is gyakorlat a postai út kiiktatásával a küldeményeknek a hivatalsegédekkel történő

továbbítása az egyes hivatalokba, ügyvédi irodákba, végrehajtó irodákba, a kormányhivatal intézményeibe, közjegyzői irodákba, ügyészségre, rendőrségre. Ezen területhez tartozik, hogy azon küldeményeket, amelynek kézbesítéséhez joghatás nem fűződik, tértivevény nélkül postázzuk.

A papíralapú információforgalom csökkentését szolgálja az is, hogy az iratokat, amennyiben lehetséges, elektronikus formában továbbítjuk az érintetteknek (ezen a területen még vannak kihasználatlan lehetőségek).

Az informatikai osztály a felhasználók munkájának könnyítése érdekében olyan praktikus kis alkalmazásokat készített, mint például a borítékcímző, címkennyomtató, útiköltség-számító program. Ezen törekvést folytatni kell és lehetőség szerint be kell kapcsolódni azokba a börzékbe is, amelyeknek eredményeképpen a más bíróságon kifejlesztett programokat, módszereket megismerhetjük. Ilyen rendkívül hasznos program a Budapest Környéki Törvényszék informatikusai által kidolgozott kötegelt lajstromozást lehetővé tevő alkalmazás a nagy számban érkező szabálysértési iratoknál, amelyet a Szolnoki Járásbíróság is átvett és eredményesen hasznosít is.

A pénzügyi erőforrásokkal való gazdálkodás keretébe tartozik, hogy a Szolnoki Járásbíróságon, illetőleg a Szolnoki Törvényszéken saját alkalmazottakkal, hivatalsegédekkel történik a takarítási munkák elvégzése. Ehhez kapcsolódóan a napi szintű működéshez elengedhetetlen tárgyak, felszerelések beszerzése során törekedni kell a legolcsóbb beszerzési helyek felkutatására, ami szintén jelentős költségmegtakarítást eredményezhet.

A pénzügyi erőforrásokkal való gazdálkodás körébe sorolható azon elvárás is, hogy valamennyi pályázati lehetőséget figyeljük és éljünk vele. A pályázati pénzek megszerzése hozzájárulhat a tárgyi feltételek javításához, a munkafolyamatok gyorsításához, továbbá az egészségesebb munkakörnyezet kialakításához.

IV. A bírósági szervezet integritása

Az OBH elnökének egyik kiemelt stratégiai célja a bírósági szervezet integritása, az ítélezési és az igazgatási munka átláthatósága, az utóbbi kiszámíthatósága és ellenőrzöttsége.

Az Etikai Kódex

A Bszi. 2014. január 1. napjától az Országos Bírói Tanács (OBT) hatáskörébe utalta a bírák etikai kódexének elfogadását, amelyet az OBT 2014. november 10. napján egyhangúan fogadott el és az Etikai Kódex 2015. január 1. napján hatályba is lépett.

A Kódex preambuluma az Etikai Kódex céljaként a bírósági szervezet iránti közbizalom erősítése érdekében határozza meg a bírák által követendő erkölcsi normákat, iránymutatásként fogalmazza meg a bírói hivatás etikai követelményeit, támogatást nyújt az etikai kockázatot rejtő magatartások megismerésében és védelmezi a hivatásukhoz méltó magatartást tanúsító bírákat.

Az Etikai Kódexből kiemelendő a bírói függetlenség, összeférhetetlenség, méltóság, gondosság, tisztesség, tisztelet ismérvei, amelyek minden bíró személyében fellelhetők kell, legyenek. Az Etikai Kódex ezen elvárásokat a vezető beosztású bírókkal szemben tovább szigorítja, hiszen feladataikat a munkatársaitól elvárt jogi és morális követelményeknek megfelelően példamutatóan kell ellátniuk, az igazságos, következetes és méltányos ellenőrző tevékenysége során pedig egyenlő mércét kell, alkalmazzon minden beosztottal szemben. Ugyanakkor ügyelnie kell arra is, hogy a bíró társai a hivatásukhoz méltó magatartást tanúsítsák.

A fent hivatkozott ismérveknek jelen kell, legyenek a bírák, bírósági vezetők életében.

A bírósági vezetés

A vezetés átláthatósága rendkívül fontos, az adott szinten minden dolgozónak ismernie kell a jogait, de tisztában kell lenni a kötelességeivel is. Ahhoz, hogy jogait gyakorolhassa, kötelességeit teljesíthesse, a szükséges információkat a rendelkezésére kell bocsátani. A kötelességek tudása mellett szükséges a kötelességszegésből adódó következmények ismerete is, ez biztosíthatja, hogy az adott szabályt szegő dolgozó a jogkövetkezményekkel előre számolhasson.

A bírósági vezetők a feladat meghatározásokon és a jogkövetkezmények megismertetésén túl saját feladataikról is kötelesek számot adni, mind a beosztott bírácoknak, mind pedig az igazságügyi alkalmazottaknak. A vezető, a vezetés ilyen irányú nyitottsága biztosíthatja az intézmény jogszabályoknak megfelelő működését. A vezetői pozíció együtt jár ellenőrzési feladatokkal, amelyeket a magasabb szintű vezető az alacsonyabb szintű vezetőre átruházhat. Az ellenőrzés iránya, mikéntje, az ellenőrzés eredménye általánosság szintjén mindenki számára, aki a bírósági szervezetben dolgozik, hozzáférhető kell, legyen, mert így mindenki számolhat a felmerülő problémák kapcsán az azokat követő szankciókkal, következményekkel. A bírósági szervezet működése szempontjából fontos kérdésekben a döntéshozatalt megelőzően be kell vonni az érintetteket, szükséges és célszerű konzultációkat tartani és ennek figyelembevételével meghozni a döntéseket, amelyekkel a célzott hatások kiválthatók.

A bírósági vezető feladata a rábízott szervezeti egység rövid, közép és hosszú távú terveinek kimunkálása, ezek megvalósítása érdekében szükséges intézkedések megtétele és ellenőrzése. Amennyiben a megfelelő szakmai előkészítés eredményeképpen meghozott döntés utóbb esetleg nem hozza a várt eredményeket, a bírósági vezetőnek az ebből levonható következtetéseket is meg kell tennie, azaz adott esetben a korábbi döntést megváltoztatni, esetleg más módszert alkalmazni.

Vizsgálatok

A bírói munka minőségi vizsgálata egyrészt az ügyek szintjén a tanácselnöki feljegyzések révén kerül ellenőrzésre, másrészt pedig a bírácokat érintő rendes vizsgálatok kapcsán, esetleg problémák esetén, soron kívüli vizsgálat lefolytatásával. A vezetők, tanácselnökök ez irányú megállapításait általánosság szintjén a bírácokkal szintén ismertetni kell, ez szolgálja a szakmai fejlődést, a másik hibájából való okulást.

Fontosak a célvizsgálatok, amelyek tárgyát képezhetik a soronkívüliség szabályainak, az írásba foglalási határidők betartásának, a kitézések időszerűségének, stb. vizsgálata a hatékonyság, az ésszerű időn belüli befejezés érdekében.

A bírác az illető kollégium által (büntető, polgári, gazdasági közigazgatási) elfogadott ügyelosztási rend szerint végzik a munkájukat (amelyet az adott kollégium fogad el), ezen ügyelosztási rend a törvényszék honlapján az állampolgárok számára is elérhető.

Fegyelmi helyzet

Az integritás körébe tartozik a bíróság fegyelmi helyzete is. A Szolnoki Törvényszék területén 2014-ben egy bíróval szemben fegyelmi eljárás indult, amely jogerős fegyelmi határozattal zárult, indokolatlan, hosszabb időn keresztül történő késedelmes írásba foglalás miatt. Három esetben került sor bíróval szemben írásbeli figyelmeztetésre, az egyik bíró írásbafoglalási késedelem, illetve a soron kívüli eljárás szabályainak a figyelmen kívül hagyása, míg a másik esetben a bíró nem megfelelő hangneme miatt. (Egy esetben igazságügyi alkalmazottal szemben indult fegyelmi eljárás, akivel szemben nyomozás is elrendelésre került, így a fegyelmi eljárást felfüggesztették. Az érintett munkaviszonya azóta megszűnt.)

Ezen tények természetesen a bírák számára is ismertek, éppen e problémák kiküszöbölése érdekében szükséges a fent említett célvizsgálatok keretében az intézetlen, a soronkívüliséget élvező ügyek rendszeres ellenőrzése, továbbá az írásbafoglalási határidők betartásának a kontrollálása az igazgatási és szakmai vezetők részéről is.

A bíróság integritására vonatkozóan beszélni kell a panaszok, közérdekű bejelentések vizsgálatáról, mert ezek kivizsgálása is a bíróságok átlátható működését segíti elő. E körben törekedni kell a panasszal, közérdekű bejelentéssel élő személy, szervezet megfelelő tájékoztatására, amennyiben szükséges, haladéktalanul meg kell tenni a probléma megoldását szolgáló intézkedéseket is.

Értekezletek

A vezetők számon kérhetőségének, az irányítási rendszer átláthatóságának eszköze, a belső nyilvánosság színtere az értekezleti rendszer, amelyet a helyi bíróságok elnökei a törvényszéki vezetői értekezleteket követően hívnak össze negyedévenként rendszeresen. Az értekezletek tárgya a törvényszék elnöke által összehívott vezetői értekezleten elhangzottak továbbítása a bírák felé, de tárgya lehet ezen témán felül bármi, ami akár a bírák részéről, akár a vezetők részéről megbeszélést igényel. Ezen kívül gyakran kerül sor egy-egy ügycsoportban rendkívüli értekezlet összehívására, amelyet indukálhat akár jogszabályi változás, de adott esetben a szervezet működésében fellépő problémák, amelyek azonnali orvoslást igényelnek. Az értekezletek összehívásáról, amennyiben azok ütemezettek, előre tájékoztatást kapnak a bírák, valamint az egyéb érintettek, a rendkívüli értekezletek pedig - annak tárgyi súlyát tekintve - akár azonnali összehívhatók.

Az értekezleteken a felvetődő problémák jellegétől függően részt vesz a törvényszék elnöke, az érintett kollégiumvezetők, törvényszéki bírák, sajtócsoporthoz tartozó képviselői, az oktatásfelelős és szükségképpen egyéb személyek is.

V. A bírósághoz való hozzáférés

Klasszikus értelemben a bíróság ügyfélfogadási időben az állampolgárok számára elérhető. Az ügyfélfogadási rendet a Szolnoki Törvényszék Szervezeti és Működési Szabályzata határozza meg, ennek időtartama alatt a bíróság lajstromirodájának dolgozói a személyesen megjelenő állampolgároknak nyújtanak segítséget, adnak tanácsot.

1. Az országos programokban való részvétel

Kiemelten fontos az Országos Bírósági Hivatal elnöke által meghatározott országos programokban való részvétel, amelynek célja az ügyfélbarát feltételek megteremtése. Ezen programok egy része már a Szolnoki Törvényszéken is elindult, azonban szükséges azok további népszerűsítése, kiszélesítése és a hiányosságok pótlása.

a) „Nyitott bíróság”

A bírósághoz való hozzáférés egyik speciális eszköze a „Nyitott bíróság” programban való részvétel. A Szolnoki Törvényszék is igyekezett ezen elvárásoknak megfelelni, így a 2014. évben sor került a Nyitott bíróság munkacsoport megalakulására.

A törvényszék által megrendezett „Nyitott bíróság” rendezvényen 2014. október 20. napján 28 középiskolai osztály, összesen 720 látogató vett részt. E program keretében került sor a perszimulációk révén egy-egy tárgyalás bemutatására, de lehetősége volt az érdeklődőknek hallgatóságként igazi bírósági tárgyaláson is részt venni.

A nyitott bírósági programban részt vett a Szolnoki Törvényszék, a Szolnoki Járásbíróság, a Tiszafüredi Járásbíróság és a Karcagi Járásbíróság is, a törvényszék dolgozói közül legalább hatvanan vettek részt a programok lebonyolításában. A nyitott bírósági program sikere arra ösztökéli nemcsak a munkacsoport tagjait, de a bíróságon dolgozókat is, hogy ezek a programok egyre szélesedő körben az érdeklődők számára rendszeresen lehetőséget nyújtsanak a bíróságok mindennapi életébe történő betekintésre. Személyes érintettség révén – saját gyermekem részvétele okán – első kézből hallhattam milyen érdekesnek ítélték a diákok a perszimulációt, élvezték azt is, hogy a program keretében a börtön falain „belülre” kerülhettek.

b) Tanúgondozás

A tanúgondozási programhoz kapcsolódóan a bíróságon a zsúfoltság ellenére is sikerült egy olyan helyiséget találni, amely a feladat ellátására alkalmas, így azon személyek, akik ezt igénylik, ezen elkülönített, kulturált helyen várakozhatnak mindaddig, amíg a tárgyaláson a kihallgatásukra nem kerül sor. A honlapon a tanúgondozásra vonatkozóan az érdeklődő állampolgárok a megadott telefonszámokon olyan szakképzett, megfelelő tárgyi tudással rendelkező bírósági dolgozóval kerülhetnek kapcsolatba, akik a számukra szükséges tájékoztatást telefonon is megadják.

c) Gyermekbarát igazságszolgáltatás

Az OBH célkitűzése a 2012-es évre a gyermekbarát igazságszolgáltatáshoz kapcsolódott, ennek érdekében a Szolnoki Törvényszék területén is megalakult a Gyermekbarát igazságszolgáltatás munkacsoport. Célja a gyermekek érdekeinek érvényesítése azért, hogy az életkoruknak megfelelő bánásmódban részesüljenek (az eljárásban bármilyen pozícióban is vesznek részt). Ennek kapcsán az OBH által nyújtott anyagi segítséggel, illetve saját erőből a Szolnoki Törvényszéken is kialakításra került az úgynevezett gyermekmeghallgató szoba, amely a gyermekek életkori sajátosságához igazodó igényeknek megfelelő környezet megteremtésével próbálja a gyermekek lelki és fizikai biztonságérzetét megteremteni. A gyermekbarát igazságszolgáltatás céljait szolgáló ezen speciális helyiség az átadása - 2014. szeptember eleje - óta teljes kihasználtságban „üzemel” a büntető és polgári ügyszakban felmerülő igények szerint egyaránt.

d) Mediáció

A Szolnoki Törvényszék területén jelenleg a mediáció mondhatni „gyermekcipőben jár”, bár rendkívül fontos az eljárás megismertetése, népszerűsítése. Ennek kapcsán a már kialakult gyakorlatok átvétele érdekében az Országos Bírósági Hivatal e területen jártas munkatársai a törvényszéken tartott oktatással is igyekeztek segíteni a Szolnoki Törvényszéket, hogy ezen feladatának is meg tudjon felelni, ám ezen a területen még igen sok a tennivaló.

2. Kommunikáció

a) Az internet adta lehetőségek

Internet

A mai korban azonban nem feltétlenül szükséges a személyes megjelenés egy-egy probléma megoldásához, a személyes ügyintézést kiválthatja az internet. A Szolnoki Törvényszék is rendelkezik internetes felülettel, amely korábban szegényes volt, hírek ritkán és csekély számban jelentek meg, ezért ezen a területen változásokat kellett eszközölni. Az elmúlt évben az internetes felület jelentős fejlődésen ment keresztül, a honlapra folyamatosan új információk kerülnek feltöltésre azért, hogy az állampolgárok, az ügyfelek a lehető legszélesebb körben jussanak adatokhoz, tájékoztatókhoz.

A törvényszék honlapja informál a tanúgondozásról, a tanúgondozással foglalkozó személyek elérhetőségéről, a mediációról, a panasznapról, a büntetés-végrehajtásra vonatkozó egyes adatokról, valamint tájékoztatást nyújt a költségmentességről, a magánvádas eljárásokról, valamint az illeték-kedvezményekről.

A tanúgondozásra vonatkozóan is elkészült egy tájékoztató, amely a tanúk jogait, kötelezettségeit rögzíti, illetve a helyben nem járatos személyek a törvényszék honlapján az elérhetőségről, a közlekedési lehetőségekről is kapnak útmutatást.

A törvényszék honlapjára a panasznapkal kapcsolatosan több nyomtatvány is feltöltésre került, amelyek frissítése folyamatos, a jogszabályváltozásokat követi.

A büntetés-végrehajtási csoport munkájára vonatkozóan is fellelhetők információk, hogy milyen kérdésekben lehet, és nem lehet hozzájuk fordulni, ez utóbbi esetben azon lehetőség megjelölése is, hogy az adott probléma orvoslására ki jogosult, vele a kapcsolat hogyan vehető fel.

Nagy előrelépésként könyvelhető el, hogy az ügyfelek egy része a honlapon elért nyomtatványokat nem csak áttelkinti, de sok esetben ki is nyomtatja a tájékoztatóval együtt, így sok esetben a bíróságra beérkező keresetlevelek nem szorulnak hiánypótlásra.

Intranet

A Szolnoki Törvényszék intranetes felülete a Szolnoki Törvényszék és az illetékessége alá tartozó járásbíróságok belső kommunikációját segíti, amely minden dolgozó számára elérhető. A kívánatos az lenne, hogy egyre inkább ezen a felületen keresztül jussanak el az alapvető információk a dolgozókhoz, kiváltva ezzel a drága papíralapú körözvényeket. A belső intranetes felületen tematikusan rendszerezve található meg az információk, a felkerülő új hírekre, dokumentumokra az intranetes oldal felhívást ad a honlap látogatója részére.

Az intranetes oldalra feltöltésre kerülnek a tájékoztatók az új jogszabályok megjelenéséről, a kollégiumok anyagai, a különböző nyomtatványok, belső szabályzatok. Az intranetről közvetlenül elérhető a központi intranet, az OBH, a MIA és az ezekhez kapcsolódó intranetes honlapok is.

A cél e tekintetben is az, hogy ezt az intranetes felületet minél nagyobb számban használják a dolgozók, hiszen az újdonságokon túl itt a korábbi dokumentumok is visszakereshetők.

b) Sajtó

Jelentős változás következett be a sajtókapcsolatokat illetően is. A törvényszéken megalakult a sajtócsoport 2014 májusában, amely négy sajtószóvivőből és egy sajtótitkárhól áll, továbbá munkájukat több járásbíró és informatikus kolléga is segíti.

A sajtócsoport feladata a közérdeklődésre számot tartó bírósági ügyekkel kapcsolatos tájékoztatás. A hírek elsősorban a Szolnoki Törvényszékkal és az annak illetékességi területén működő helyi bíróságokkal kapcsolatosak, elhelyezésre kerülnek továbbá a honlapon a tárgyalási jegyzékek is. A sajtócsoport közvetlen kapcsolatban áll emellett az országos és a helyi médiaszolgáltatók képviselőivel is, ennek köszönhetően a sajtó munkatársai számos alkalommal fordultak a sajtószóvivőkhöz, akiktől megkapták megfelelő tájékoztatást.

A Szolnoki Törvényszék a bíróságok központi honlapján is jó néhány bírói döntés rövid összefoglalóját publikálta annak érdekében, hogy a sajtó munkatársai eredeti forrásból származó, precíz alapanyagból dolgozhassanak.

Más hatóságok és közintézmények sajtószóvivőivel a kapcsolatfelvétel helyi szinten még nem történt meg, ez egy olyan feladat, amelyet az idei évben feltétlenül szükséges megvalósítani.

3. Kapcsolatépítés, közösségi programok, együttműködés

a) az Országos Bírósági Hivatallal

A Szolnoki Törvényszék és a járásbírók igyekeznek az OBH-val, annak vezetőivel és hivatali egységeivel a kapcsolatokat szorosabbá tenni. Ennek érdekében az OBH-ban több szabálysértésre vonatkozó jogszabály-tervezet került megküldésre, az Országos Bírósági Hivataltól érkező tervezetekre pedig igyekszünk az adott ügyszakot, tevékenységi kört érintő kollégák bevonásával válaszokat adni, bekapcsolódva ezzel a jogszabály-veleményezés vérkeringésébe.

b) más bíróságokkal

A törvényszék igyekszik más törvényszékekkel is kapcsolatot kiépíteni. Ennek egyik sikeres állomása volt 2014 októberében az Egri Törvényszék vezetőivel közösen megtartott hét napos vezetői tréning, amelyen az OBH trénerének irányításával sajátítottunk el olyan ismereteket, amelyek a vezetői feladatok sikeres ellátásához elengedhetetlenek.

A Balassagyarmati és a Szolnoki Törvényszék között már több mint 15 évvel ezelőtt sportkapcsolat alakult ki, amelyhez csatlakozott a Kecskeméti, majd a Budapest Környéki és a Fővárosi Törvényszék is. A legközelebbi sportnap 2015. április 24. napján, Balassagyarmaton kerül megtartására, amely során kosárlabdában, labdarúgásban lesz lehetőség versenyek megtartására.

A 2014 októberében perszิมulációs verseny megszervezésére került sor a régióba tartozó törvényszékek részvételével. A polgári és büntető ügyszakban meghirdetett versenyekre egy-egy titkár nevezett. A verseny magas színvonalú volt, a tárgyalások jó hangulatban zajlottak, a perszิมulációban részt vevő felek és tanúk olyan színészi képességekről tettek tanúbizonyságot, amely mindenki számára jó szórakozást nyújtott. Erre figyelemmel célszerű lenne ezen rendezvények rendszeressé tétele is.

c) az Országos Bírói Tanáccsal

A törvényszékről közvetlenül delegált tag nem képviseli a törvényszéket az OBT-ben, azonban az ülések napirendi pontjai a törvényszék előtt is ismertek, az ülésekről készült jegyzőkönyvek elérhetőek, megismerhetőek. Az OBT néhány tagjával közvetlen kapcsolat alakult ki a törvényszék részéről, amely segítséget jelent az egyes munkaterületen felvetődött problémák megvitatására, a gyakorlati tapasztalatok megosztására.

d) más hivatásrendekkel, társszervekkel

A bírósághoz való hozzáférésnek szintén speciális eszköze a más hivatásrendekkel, társszervekkel való kapcsolatfelvétel, továbbá a már működő kapcsolatok szélesítése és elmélyítése.

A hivatásrendek közül Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Főügyészséggel, a Szolnoki Járási Ügyészséggel, a Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Ügyvédi Kamarával, a Büntetés-végrehajtási Intézettel, a Megyei Rendőr-főkapitánysággal, a városi rendőrkapitányságokkal, Kormányhivatallal, járási hivatalokkal is megtörtént a kapcsolatfelvétel, bár írásbeli megállapodás megkötésére még egyikkel sem került sor, azonban a rövid távú cél az, hogy együttműködés területeit felkutassuk és azok sikeres megvalósítását szolgáló megállapodásokat megkötjük.

A Központi Szabálysértési Bíróság felállításához kapcsolódóan a Szolnoki Törvényszék Büntető Kollégiumvezetője által megszervezésre került egy bemutató és részben szakmai kérdéseket is felvető konferencia, amely rendkívül hasznosnak bizonyult. Részt vettek rajta a szabálysértésben érintett hivatalok, a rendőrség képviselői, bírósági titkárok, informatikusok, igazságügyi tisztviselők, illetve ügyintézők is.

A rendőrséggel szoros a kapcsolat, rendszeresen a tájékoztatók értekezletek, főként a szabálysértési ügyekben, a kormányhivatallal és a járási hivatallal is, ez utóbbi terület igényelte leginkább a szakmai kapcsolatok felvételét.

Példaértékű a Szolnoki Büntetés-végrehajtási Intézettel fennálló jó kapcsolat, amelynek révén sor kerülhetett a nyitott bírósági program keretében börtönlátogatásra is, de kedvező költségek meghatározásával festési munkák elvégzésére.

A bíróság a Nemzeti Levéltár Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Levéltárával is felvette a kapcsolatot, részben a selejtezések kapcsán, illetve a nyitott bírósági programhoz kapcsolódóan olyan történeti ritkaságok rendelkezésre bocsátása céljából, amely az érdeklődőknek ezen program keretében került bemutatásra.

e) felsőoktatási intézménnyel

A törvényszék megállapodást kötött a Miskolci Egyetem Állam- és Jogtudományi Karával a joghallgatók gyakorlati idejének a letöltésével kapcsolatosan. A megállapodás szerint a Törvényszék vállalta a joghallgatók részére a szakmai segítségnyújtást, esetlegesen szakdolgozat előkészítésében, valamint az anyaggyűjtésben való közreműködést. Ezen megállapodás elősegítheti az ország más jogi karaival való kapcsolatfelvételt, de a Szolnokon működő Gazdasági Főiskolával is érdemes lenne az együttműködési lehetőségek területeit feltérképezni.

Ahogy már a II. pont vonatkozó részénél is említésre került, a gyakornoki rendszer jelentősége nem elhanyagolható, hiszen ha vonzóvá válik a hallgató számára a bírósági szervezet azáltal, hogy segítőkész, befogadó közeg támogatja gyakornoki ideje alatt, jó

eséllyel fog azon igyekezni, hogy a bíróságon tudjon elhelyezkedni az egyetem befejezése után.

VI. Képzések

Az OBH elnökének a stratégiai céljai között szerepel a képzési rendszer fejlesztése. Ennek keretében a bírák, a bírósági titkárok, a bírósági fogalmazók, igazságügyi alkalmazottak központi képzéseken vettek részt a 2014-es évben is jelentős számban (összesen 96 fő), volt, aki nemcsak egy, de időnként több, szakterületéhez kapcsolódó képzésre is jelentkezett.

1. Központi képzések

A központi képzéseken való részvételt mind az igazgatási, mind a szakmai vezetés támogatja, ugyanakkor azonban a képzésekre való jelentkezésnél a munka szervezését mindenképpen szem előtt kell tartani a tekintetben, hogy az ítélezési munkát a képzéseken való részvétel ne hátráltassa. (Sok bíró a képzés miatt kiesett tárgyalási napokat önkéntesen pótnapokkal pótolta.)

2. Helyi képzések

Avégett, hogy a bírakkal szemben támasztott elvárás, azaz, hogy ítélező munka magas színvonalon, hatékonyan és időszerűen történjék, elengedhetetlen az oktatási terület folyamatos fejlesztése, az előre tervezés, illetve a jogalkalmazási problémák felvetődése során a gyors reagálás és a folyamatos kapcsolattartás az egyes területen dolgozó bírakkal, bírósági titkárokkal és egyéb igazságügyi alkalmazottakkal is.

A helyi oktatási feladatok ütemezése, a képzések szervezése területén az oktatásért felelős bíró munkáját segíteni kell a minél eredményesebb működés érdekében. Az új oktatásfelelős feladata a helyi igények felmérése, jelenleg a BÜSZ vizsgára való felkészülés folyik, amelybe bírák, igazságügyi alkalmazottak is bevonásra kerültek.

Az új Polgári Törvénykönyv 2014. március 15. napjával lépett hatályba, ezt megelőzően a Szolnoki Törvényszéken is képzésben részesültek a polgári ügyszakos bírák. A képzés sikeres lebonyolításához rendelkezésre álltak a központi képzési anyagok, a kommentárok és egyéb tananyagok, továbbá a képzett előadók.

Az igazságügyi alkalmazottak képzése

A képzések kapcsán szólni kell arról is, hogy nem csak a bírák, bírósági titkárok és fogalmazók, de az igazságügyi alkalmazottak is részesüljenek benne. Ezért szükségesnek mutatkozik a jegyzői képzési rendszer újragondolása, olyan módon történő megvalósítása, hogy a nagy tapasztalattal és tudással rendelkező jegyzők végezzék az újonnan bekapcsolódók oktatását, amelynek eredményeképpen jó esély van arra, hogy az újonnan belépők a kellő tudást gyorsan és hatékonyan megszerezzék, így az érdemi munkavégzésbe mielőbb be tudjanak kapcsolódni.

A határozott időre kinevezett igazságügyi alkalmazottak BÜSZ vizsgája 2015 áprilisában került megszervezésre. Ahogy utaltam rá, a sikeres BÜSZ vizsga letétele érdekében több bíró, ügyintéző és határozatlan időre kinevezett igazságügyi alkalmazott tartott vizsgára való felkészítést.

Az informatikai osztály dolgozói is tartottak képzéseket az újabb informatikai alkalmazások megismertetése céljából központilag megszervezve is, az igények szerint.

Értekezletek

A központi képzéseken túl a polgári és a büntető kollégium is rendszeresen tartott értekezleteket a jogalkalmazás kapcsán felmerült aktuális problémák megbeszélése érdekében. E szakmai jellegű konzultációkat megelőzően írásos anyag készült egyrészről a felvetődő jogi problémákról, másrészről az esetlegesen azok megoldására irányuló elképzelésekről is. A vitákat követően a belső levelező rendszeren keresztül a kialakult álláspontok megismerhetővé váltak.

Ugyanígy a bírák a belső intranetes felületen folyamatosan tájékozódhatnak az egyes törvényszékek, ítélőtáblák, a Kúria kollégiumvezetői értekezleteiről, az ott kialakult álláspontokról, amely az ítélkezési gyakorlat egységesítését segítik.

Tanácskozások, konzultációk

A szabálysértési területen jelentkező, a Szolnoki Törvényszék illetékességi területéhez tartozó járásbíróságok által tapasztalt jogalkalmazási problémák is több alkalommal megvitatásra kerültek részben személyesen, konzultatív tanácskozás formájában a társszervek (rendőrség, ügyészség) bevonásával, részben írásos formában.

A tanácselnöki feljegyzések tapasztalatai alapján szükségesnek mutatkozott egy, a határozatszerkesztéssel kapcsolatos konzultáció is, a kollégium részéről elkészült az ítéletszerkesztést a jövőben segítő segédanyag is, amely valamennyi bíró, bírósági titkár és fogalmazó számára hozzáférhető.

Külső konferencia

A büntető kollégium tagjai, illetve a szolnoki járásbíróság gazdasági ügyeket tárgyaló bírái közül a NAV által megszervezett konferenciákon többen is részt vettek, mely segíti az ezen ügyszakban a társszervek nehézségeinek, valamint az általuk használt segédanyagoknak a megismerését.

3. Önképzés

A bírácoknak, az igazságügyben dolgozóknak a színvonalas munkavégzés érdekében a jelentős jogszabály módosulás miatt a tudásukat folyamatosan frissíteni kell, melynek eszköze az önképzés is. Az interneten, az OBH honlapján, illetőleg a törvényszéki intranetes honlapon is a segédanyagok, a jogszabályok, rendelkezésre állnak és hozzáférhetők.

VII. A törvényszék működésével kapcsolatos hosszú távú tervek

Akadhatnak a törvényszék előtt álló problémák közül olyanok, amelyeket soron kívül meg kell oldani, azonban egy intézmény, egy szervezeti egység vezetőjének távlatokban kell gondolkodnia.

Számos olyan feladat van, amelyek megvalósításához hosszabb időre van szükség, azonban ezeket is tervezni, ütemezni kell lehetőség szerint. A hosszú távú cél természetesen a bíróságok időszerű, hatékony, magas színvonalú működtetése, amely elvárások akkor valósíthatók meg, ha azok az alapvető feltételek rendelkezésre állnak, amelyeknek megléte esetén a bírák optimálisan csak az ítélkező munkájukra kell, hogy koncentrálnanak.

1. Egészségmegőrzés

A távlati célok közül lényeges kiemelni, hogy a bírósági dolgozók egészségmegőrzése rendkívül jelentőséggel bír. A mozgásszegény életmód, az ülőmunkával együtt járó mozgásszervi megbetegedések a munka hatékonyságát, időszerűségét rontják, ezért fontos ezek megelőzése, amelynek érdekében egészségügyi intézményekkel különböző szűrővizsgálatok elvégzését célszerű lenne szélesebb spektrumban megszervezni. A bíróság épületében a jövőben megvalósuló mozgáscentrum kialakítása is cél, mert ennek megteremtése esetén szakemberek irányításával az egészséges életmód kialakítását célzó ismeretek elsajátíthatók, a rendszeres mozgás segítségével pedig az egészségmegőrzés elérhető lehetne.

2. Ügyfélbarát, „zöld” bíróság

Az épület felújítása kapcsán a megújuló energiaforrások, a rendelkezésre álló egyéb lehetőségek kivizsgálása rendkívül fontos még akkor is, ha ezek előzetes felmérése pénzt emészt fel, ugyanis a fenntartási költségek hosszú távú tartós csökkenése jelentős megtakarításokkal járhat. Ebből a szempontból Szolnok igen szerencsés helyzetben van, hiszen olyan termásvíz áll a rendelkezésére, amelynek hasznosítása, vagy legalábbis a hasznosítás lehetőségének a végiggondolása a felújítás esetén mindenképpen indokolt.

A bíróság épülete rendkívül terjedelmes tetőfelülettel rendelkezik, kedvező fekvése miatt a napkollektorok beállítása vagy egy ilyen napkollektoros rendszer előkészítése szintén meggondolandó. Ez a beruházásokat ugyan drágítja, azonban a hosszútávon jelentkező fenntartási költségcsökkenés már középtávon a megtérülést garantálja.

A szelektív hulladékgyűjtésre történő áttérés megtörtént, amely a megtakarításokon túl a környezettudatos életszemlélet irányába is mutat elmozdulást. E területen a lehetőségeket tovább kell gondolni, amelynek megvalósításával a Szolnoki Törvényszék is részese lehetne a „zöld bíróságok” táborának, így újrahasznosított papír felhasználási körének kiszélesítése a megfelelő nyomtató eszközök bérlésével, környezetbarát tisztítószer beszerzése, az energiatakarékos izzók használata, és egyéb hasonló megoldások bevezetése révén.

Az épület átalakításhoz tartozik és elengedhetetlen az épületek akadálymentesítése. Ez jelenleg a szolnoki bírósági épületben teljességgel megoldatlan, a mozgásukban korlátozott személyek, ügyfelek még a földszinti tárgyalótermeket sem tudják segítség nélkül megközelíteni, ez pedig az egyenlő bánásmód elvét és az ügyfél egyenlőség elvét sérti. Az akadálymentesítés megvalósításáig a mozgáskorlátozottak részére biztosítandó esélyegyenlőség – épületbe való bejutás – érdekében a Kormányhivatal előzetes igénybejelentés esetén a tárgyalás megtartásához szükséges hivatali helyiséget saját épületében biztosítja a bíróság számára.

Szintén hely- és eszközigenyes a szak-tárgyalóterem kialakítása, a megfelelő informatikai és egyéb technikai eszközökkel való felszerelése, amelyek hang- és képfelvételek közvetítésére is alkalmasak. Ennek a lehetőségét is hosszútávon meg kell teremteni és biztosítani.

3. Informatikai fejlesztések

Fontos a bíróság optimális működése elérésének szempontjából, hogy az informatikai infrastruktúra folyamatosan fejleszthető legyen, mert a gyors információ-áramlás, a korábban már beszerzett adatok tárolása és későbbi felhasználása a hatékony munkavégzést segíti. Ennek érdekében ki kell használni az internet, az intranet által

nyújtotta lehetőségeket, ha mód és lehetőség van rá hozzájutni az e-tananyagokhoz, a pályázatokat figyelve mindent pályázni, ami az eszközpark frissítését, a multimédiás eszközök beszerzését segíti és a munkafeltételek javítását szolgálja.

Az informatikai hálózat bővítéséhez hozzátartozik a távoli asztal, távoli ablak megteremtése, amelynek felmérése megtörtént, azok, akik majd hozzáférést kapnak (bírák, titkárok, fogalmazók) ennek segítségével az otthonról történő munkavégzést is meg tudják valósítani. E távoli asztal, távoli ablak kiépítése azért is rendkívüli fontos, mert ha a Szolnoki Törvényszék épületének teljes felújítása megkezdődik, akkor az otthoni munkavégzés segítheti az átmeneti időszakban a hatékonyságot.

Arról is említést kell tenni, hogy igen sok bíró, bírósági titkár, fogalmazó rendelkezik okos telefonokkal, iPad-ekkel, tablettel, amelyek a wifi hálózat megléte esetén a különféle alkalmazások gyors használatát biztosíthatnák.

E-bíróság

Az e-bírósági programba bekapcsolódás kiemelkedő jelentőséggel bír, ennek révén az ezt választó ügyfeleknek lehetősége lesz beadványaikat ilyen módon a bírósághoz intézni. Ez megkönnyíti az ügyfeleknek a bíróságokkal való kapcsolattartást is.

Az e-bíróság program bevezetése, illetve kiszélesítése magával hozhatja az elektronikus kézbesítést is bizonyos részterületeken, amellyel az adminisztrációs teher, továbbá a pénzügyi kiadások is csökkenthetők lesznek.

4. Az országos programokban való részvétel erősítése

A törvényszék a „Nyitott bíróság” programjába sikeresen nemcsak bekapcsolódott, de szélesítette is ezen programok körét.

A további közép- és hosszú távú cél az, hogy e program rendszeresen, visszatérően megvalósuljon, illetve az állampolgároknak minél szélesebb körét elérje. Egyik részről ez a bírósági munka átláthatóságát, az állampolgárok számára való megismerhetőségét biztosítja, ugyanakkor - főként a fiatalok részéről történő látogatás - a jogkövető magatartás kialakulásának fontosságát is nyomatékosíthatja.

A tanúgondozási programot sikerült beindítani, ám miután ez az intézmény nálunk rövid ideje működik, ezért a hatékonysága még nem mérhető, de hosszú távon reményeim szerint az állampolgári fegyelmet javítani fogja és talán a megjelenési kötelezettség a tanúk részéről intenzívebbé válhat.

A mediáció, mint lehetőség már jelen van a köztudatban, bár ennek a jelentése, jelentősége még nem igazán közismert, szükséges annak népszerűsítése. A mediáció, a közvetítői eljárás lefolytatásához szükséges személyi feltételei már adva vannak, hiszen több, képzett mediátor is van a törvényszék területén. A tanúgondozás célját szolgáló szobát, - ha átmeneti jelleggel is - de a mediációs tevékenység lefolytatására is igénybe kell venni. Természetesen hosszú távon az a terv kell megvalósuljon, hogy a mediáció csak az erre szolgáló helyiségben folytatódjék. A mediációval kapcsolatosan a népszerűsítés azért is elengedhetetlen, mert az elfogadtatásához szemléletváltás szükséges. E stratégiai cél ezen lehetőségre való fokozott figyelemfelhívással és tájékoztatók készítésével a Szolnoki Törvényszék területén is teljesebbé mehet. Hosszú távon az eredményes közvetítés egyebekben az ügyek számának csökkenését is magával vonhatja.

5. A kommunikáció erősítése

A sajtóval, a médiával való szerény kapcsolat jelentős mértékben fejlődött már 2014. évben is, szükséges azonban ennek a fejlesztése, a lehetőségek további bővítése, esetleg sajtó reggelik szervezése. Mindez erősítheti a bíróságok iránti bizalmat.

6. Képzett apparátus

A bírói munka elengedhetetlen része a megfelelően képzett jegyzői apparátus. E tekintetben szükség szerű áttekinteni és hosszútávon megtervezni a jegyzők képzését, szakmai továbbképzését annak érdekében, hogy jól képzett, hosszútávon a bíróságon karriert építeni kívánó jegyzői állománnyal rendelkezünk.

7. Kapcsolatok erősítése

A távlati célok között szerepel, ám ennek már a rövid távú elképzelésekben is jelen kell lennie, hogy a más hivatásrendekkel és társszervekkel ne csak a protokolláris kapcsolatok legyenek, hanem tényleges munkakapcsolat is. Ennek érdekében a személyes kapcsolatfelvételek megtörténtek, a pozitív hozzáállás a bíróság és az egyéb szervek részéről is megvan, szükséges az együttműködési területek feltárása és a közös célok elérése érdekében esetleges megállapodások megkötése is.

8. Projektekben való aktívabb részvétel

Ahhoz, hogy az elképzeléseinket megvalósíthassuk, nem lehet mindig arra várni, hogy a forrást a költségvetésből a különböző feladatok megvalósítására megkapjuk, ezért szükséges a pályázatok figyelemmel kísérése és minden olyan lehetőség megragadása, amely az egyes célok megvalósításához szükséges anyagi eszközöket elérhetővé teszi, megpályázni.

Zárógondolatok

Ahogy Márai mondta, „nem elég tisztán látni, cselekedni is kell.” Ennek szellemében nyilvánvaló, hogy a pályaműben leírt feladatok teljesítése komoly kihívást jelent a törvényszék valamennyi dolgozója számára. Bátorságra, önbizalomra és egymás iránti bizalomra van szükségünk ahhoz, hogy a céljainkat elérjük.

E célok elérése és megvalósítása érdekében szeretném minél hatékonyabban és sikeresebben segíteni a törvényszék elnökét és a bírósági szervezet egészét, ezért kérem pályázatom kedvező elbírálását.

Szolnok, 2015. április 20. napján.

.....
dr. Hajdu Anna

Bírósági Közlöny 2015. 2. szám
96/2015. (III. 11.) OBHE számú határozat
a Szolnoki Törvényszék elnökhelyettesi állásának pályázati kiírásáról

Az Országos Bírósági Hivatal elnöke a Szolnoki Törvényszék elnökhelyettesi tisztségére pályázatot hirdet.

Bírósági vezetői tisztséget határozatlan időre kinevezett bíró tölthet be.

A pályázat elbírálásánál – a pályázatban foglaltakon túl – a tényleges bírói működési gyakorlat tartamának és a korábban szerzett igazgatási tapasztalatnak van jelentősége.

A pályázónak a pályázatában nyilatkoznia kell arról, hogy

- megfelel-e a vezetői kinevezési feltételeknek,
- kinevezése esetén felmerül-e a bírák jogállásáról és javadalmazásáról szóló 2011. évi CLXII. törvény 41. §-ában írt összeférhetlenségi ok,
- hozzájárul a bírói értékelésének és vezetői vizsgálatára vonatkozó iratoknak az OBH elnöke általi beszerzéséhez és kezeléséhez.

A jelentkező a pályázathoz csatolja szakmai önéletrajzát és pályaművét.

A pályaműnek tartalmaznia kell a Szolnoki Törvényszék működésével kapcsolatos hosszú távú terveket és azok megvalósításának ütemezését. Ezen terveket úgy kell megfogalmaznia, hogy azok megfeleljenek

- az Országos Bírósági Hivatal elnöke által meghatározott stratégiai céloknak,
- az elnökhelyettesi tisztségre vonatkozó jogszabályi rendelkezésekben és az OBH szabályzatokban foglaltaknak, valamint a Szolnoki Törvényszék Szervezeti és Működési Szabályzatából eredő feladat és felelősségi köröknek,
- a Szolnoki Törvényszék elnöke által megfogalmazott közép és hosszú távú terveknek,
- a törvényszék előtt álló rövid- és hosszútávú kihívásoknak, amelyek a következő területeken jelentkezhetnek:
 - ítélezés időszerűsége és megalapozottsága (civilisztikai ügyszakban a törvényszék első- és másodfokán az egy tárgyaló tanácsra jutó befejezett ügyek számának növelése, járásbírói szinten az egy éven túl folyamatban maradt szabálysértési perek számának csökkentése, valamint a törvényszék első fokán az egy éven túl folyamatban maradt felszámolási ügyek számának csökkentése, büntető ügyszakban a törvényszék első fokán az egy tárgyaló tanácsra jutó befejezések számának növelése, járásbírói szinten és a törvényszék másodfokán az egy éven túl folyamatban maradt ügyek egy tárgyaló tanácsra jutó számának csökkentése, valamint a járásbírói szinten az egy éven túl folyamatban maradt ügyek egy tárgyaló tanácsra jutó számának további csökkentése.)
 - emberi erőforrásokkal való gazdálkodás,
 - tárgyi és pénzügyi erőforrásokkal való gazdálkodás,
 - bírósági integritás,
 - bírósághoz való hozzáférés,
 - képzés.

A pályázat beérkezésének határideje: 2015. április 20. napja 16.30 óra.